

دارالاحسان

کتابخانه

(آلشهر) (مغنیسا) (ازمیر) (اوده‌مش) (آبدین) ده بو دفعه
طوبلانیلان (۴۸) خلق تورکوسی ایله مؤسسسه‌مده پیانو و قومپوزیسون
معلمی جمال رشید بکک خلق تورکولرینه عاقد بر مقدمه‌سی حاویدر .

Kemal BATANAY
Naime BATANAY

دفتیر : ۳

QUARANTE - HUIT

CHANSONS POPULAIRES TURQUES

Recueillies

Dans les diverses provinces d'Anatolie avec une préface de

Djemat Rehid Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

Fascicule - III

ترتیب و تنظیم حق محفوظدر

استانبول

شهرزاده‌باشی : اوقاف اسلامیه مطبعه‌سی

۱۹۲۷

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi

(دارالاحسان) ك نشریاتی

مؤسسسه من اك مشهور تورك بستانكارلردن يادكار قالان نفيس اثرلك ضياعدن وقايه‌سی
مقصديه بونلك صلاحيتدار بر (هيئت علميه) طرفندن تدقيق ايديلوب يازيلان غايت صحيح
نوطه‌لرني طبع ايتدبرمكده اولوب شيمدی به قدر بو نوطه‌لرك (۹۸) نومروسی موقع انتشاره
قونولمشدر . بشر غروش قیابه بايزنده (شاملی اسکندر) مغازسنده صائنده بولونمشدر .

(دارالاحسان) طرفندن (قولومبیا) غراموفون و بلاق

وچالان اثرلر ياريسندن فضله‌سی نشر ايتديكمز خلق شریقیری وبرقمی مؤسسسه من طرفندن
طبع دنشر ايتدبریلان قلاسیق اثر اولق اوزره بتمش درت اولوب بونلك اسملرني اشاغی به
يازيبورز . مجموعه‌مرك انتشاری آننده مذکور بلاق‌لر صائیلنه چيقارلمش بولنه‌جقدر .

قلاسیق اثرلر

نوا ، پشرو ، کلهذار پشرو ، کلهذار ساز سماعیسی ، نهفت ساز سماعیسی ، شهناز آغیر
سماعی ، شهناز یوروك سماعی ، کلهذار آغیر سماعی ، کلهذار یوروك سماعی ، نوا یوروك سماعی ،
نهفت آغیر سماعی ، کلهذار بستانه ، بستانه‌نکار آغیر سماعی ، شهناز پشرو ، نهفت پشرو ، شهناز
بستانه ، بستانه‌نکار پشرو ، بستانه‌نکار ساز سماعیسی ، عجم عشیران پشرو ، شهناز ساز سماعیسی ،
بستانه‌نکار بستانه ، بستانه‌نکار یوروك سماعی ، نهفت بستانه ، نهفت یوروك سماعی ، نوا ساز سماعیسی ،
عجم عشیران بستانه ، عجم عشیران بستانه ، عجم عشیران آغیر سماعی ، عجم عشیران یوروك سماعی ،
عجم عشیران ساز سماعیسی ، نوا بستانه ، نوا آغیر سماعی ، نواکار (ایکی یلاق) عرضبار بوسه‌لاک
بستانه ، فرحفا بستانه ، ساز سماعیسی ، شوق افزا ساز سماعیسی ، شهناز وکوکل دورماز آدلی
شرقی کبی صوک اوج بارچه یوز اون بش کشیلك احتفال هیئت طرفندن چاپمشدر .

آنادولو خلق تورکولری

ببک ، غریب آنام ، قیز بیکارده ، علم کینه بازاره ، کوندوز بک زیبک ، قوزان اوغلو ،
کوندوز بک ، اولرینک اوتکی ، عمیلیر ، ایجه چایر ، بنمده خاره وار ، قیدیک یوللری ،
سورمه‌لیم ، قرقیل ، یشللندی ، آمی باغلام ، اورده‌ک صوده ، فندق ، کتن کوملک ،
اکین ا کدم ، قیزیل ایرماق ، صاری کلم ، اورفه‌لی‌یم ، قره قویون ، آق قویون ، کلین هواسی ،
چادیر قوردم ، هووه‌کک بوللرنده ، کیک آوی ، اوزون اولور آفرلک بیجانی ، قواق ، یوروك
قیزی ، عینتاب کلین هواسی ، بوتور کولر بش کشیلك بر هیئت طرفندن بلاقه چاپمش و فوق‌العاده
بر سسس بونلره رفاقت ایتمشدر .

دالال کلامی

دالال کلامی

(آلاشهر) (مقنيسا) (ازمبر) (اوده مش) (آيدن) ده بو دفعه
طوپلانيان (٤٨) خلق توركوسى ايله مؤسسهمزده بيانو وقوموزيسيون
معلمى جمال رشيد بلك خلق توركولرينه تاند برمقده سنى حاويدر .

دقتر : ٣

QUARANTE - HUIT

CHANSONS POPULAIRES TURQUES

Recueillies

Dans les diverses provinces d'Anatolie avec une préface de

Djemat Rehid Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

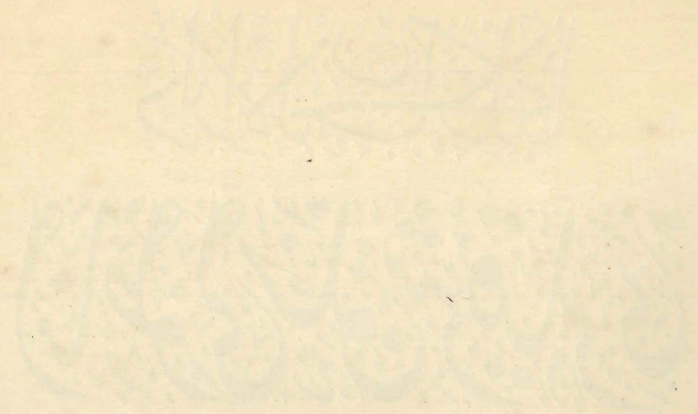
Fascicule : III

ترتيب و تنظيم حق محفوظدر

استانبول

شهرزاده باشى : اوقاف اسلاميه مطبعه سى

١٩٢٧

CHANGONS POPULAIRES THROUES

اشانول
وقال الله عز وجل

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi

جمل ايله متوالياً اظهار حیات ایدیور . بوندن باشقه او شریقلر همان متبادلاً شعره و تصویره عائد بر معنای نافذی ده محتویدرکه ذهنه معجزه کار لوحه لقا ایلر . خلق تورکولرمز بزی اکه زیاده بو صوک سبب طولایسیله علاقه دار ایتسه یریدر . و اصل تورک روحی اونلرک اولاننده آرانمایدر . زیرا خلق موسیقی عمومی و بناء علیه بوتون انسانیته شامل حسیاتی تبلیغ ایتدیکنندن هرملته خاص الوان فارقه بر طرف ایدلسه مختلف مملکتلرک فولکلورلری آراسنده کی حدود سیلنمش اولور . فی الحقیقه نشئه ، ألم ، حزن ، شطارت و هر نه شکلده اولورسه اولسون عشق و محبت - ماهیت اصلیه سی اعتباریله - دنیانک هر طرفنده عینی شیدر . آنجق هرملته کوره لونی ، «رتیم»ی وهوای محیطی ايله طرز تبلیغنده تنوع و خصوصیت پیدا ایدر . بزم موسیقیمزده بوله در؟ و اویله اولمایدر . اونکده لونی و «رتیم»ی کنندی طور اغاندن قوبار؟ اقلیمنک ، ضیاسنک تأثیرینه تابع اولور؛ مملکتنمک قطعات مختلفه سنده کی محیط ایچنده ، طاعلمزک ، اووالمزک ، اورمانلرمزک و دکزلرمزک الهاماتیله بسله نیر .

مستقبلک بسته کارلری اهنگدار باله تلری فولکلورمزک لونی ، «رتیم»ی وهوای محیطی ايله زنگینلشدیردکاری آنده بو ملته و بو خلقه مخصوص اویله قوتلی آثار موسیقیه وجوده کثیره بیلیرلرکه نغمه ذی حیاتی اکه اوزاق قطعه لره قادر بایلیر ؛ و هر مملکتنده تأثیر بدیی طوبولور . ده ای موسیقی صاحبی اولانلر مملکتنک لون موسیقیسیله کنندی حسیاتی مزج ایدرک انافس آثار یارادرلر . شیمدیکی حالده بزم خلق تورکولرمز بر وجود متکمل درجه سنه کله مه مشدر ؛ هنوز حال ابتدائیده در . هر مکمل اثر صنعتک تابع اولدیی قوانین ثابت ايله ده ای آراسیتیناس ایده بیلمشدر ؛ « بولیفونی » یعنی اصوات مختلفه نکه یکدیگر یله امتزاج و اتحادی - که هر اثر موسیقیده وجودی الزمدر - الوان موسیقیه یی شدتله تقویه ایدن اورکستر اسیونله برابر و طبق اونک کی بزم خلق تورکولرمزده هنوز جاری دکلدر . بوسبیله خلق مه لودیلرمزی ، شیمدیله ، آتیا آثار نفیسه ابداع ایتک ایچون انکشاف و توسعه محتاج بر فکر ، بر «نغم» ، بر موضوع کی قبول ایدنجه هبسنی حیرانیتله تقدیر ایدرز . زیرا بونلر حائر اولدقلری محیر و سالم بر قوه الهامیه ايله هوای صافی ، طوبراغک قوقوسنی ، آغاچلرک رایجه لرینی ، چیچکلرک نکه تنی ، طاغ یا ماجلرندن دوکولن شالاه لرک سیریلکنی ، اسن روز کارلرک صداسنی ، سمانک رنگنی ، دهانه بیلیم ، هر شیئی فکر صنعته اخطار و اهدا ایدرلر . بوتون بر طبیعت محیطه کویونلرک یوره کنندن کان بوساده نغمه لوده مند مجدر . چونکه کویلو فکر لرینی و قلبنی اوستنده دوغدینی طوبراغک شمیمیله طولدر ؛ حسیاتی ایسه کاملاً

تقریض

تکونی الزم اولان بویوک برشی واردرکه مطلقاً وجوده کله چکدر : تورک موسیقیه سی ؛ یعنی حسنک و بدایعک تقدیرنده عینی ایده آله ، دورلو دورلو اشکال ايله ابراز ایده بیلرک چکری مساعی بداعنده عینی تاقی به مالک بسته کارلر جمله سنک محصول دهائی اوله جق موسیقی انافس انارینک هیئت مجموعیه سی .

بوراده کی تاقی بی ایسه شویله خلاصه ایده بیلیرز :

هر اثر بداعت و طنمزک طوبراغندن انتشار ایدن حرارتله جانلانه رق بوتون تورک ملته عائد حسیاتک ابدی افاده سی اولمایدر . بو هدف بردفمه اله ایدیلیرسه تورک موسیقیه سی طوغمش دیمکدر . بو طرز تفکر طوغری ایسه مستقبل موسیقیمزک مناسبی خلق تورکولرندن باشقه زرده بوله بیلیرز؟ اونلر مملکتنمک ، ملتزمک و طنمزک روحیدر ؛ قلبمه حیات و یرهن حسلری اومه لودیلرده شایان حیرت بر وضوح و صمیمیتله بالخاصه تصنعدن بری اوله رق افاده ایدلمش بولیورز . استقبالک بوتون قوموزیتورلرینه مملکتنمک حسیاتی ترنم ایده بیلیمک ایچون بومنبعدن بول بول استفاضه ایتک کفایت ایدر .

نشئه ، ألم ، حزن ، شطارت « فولکلور » مزده بویوک بر قوت ، کنیش و سالم بر تبلیغ

خلق تورکولری اوزرنده نه طرزده چالشمق لازم کله جکسندن بحث اتمبورز. چونکه بونک بیکلرجه طریق وارد؛ حتی تحدیدی بیله ممکن دکلدز. یالکنز شونی سوبایه جکز که بوتورکولر، هر حالده آرمونیک مملودیدن انبعائنه اعتنا ایدمک شرطیله، یا ساده جه آرمونیزه ایدیلر؛ یا خود بر «تم» کی قوللایله رق شرح و توسیع اولونور؛ و یا خود بوتون بوتون شخصی موتیفلرله قاریشیدیریلر. بواج حالده شرفینک کندینه خاص اولان لونی، «ریم» بی طبیعتی محافظه ایتمک الزمدر. قونسرو اتوارمزانا طولی هوالری جم و تلفیق ایدرک ایلریده بئشه جک بسته کارلرک وظیفه سی تسهیل ایتمشدر؛ اونلریا یه جنی اثرلرک مالز مه سی مهیا بوله جقلدر. «خلق شرفیری مجوعه سی» تخصیصاً فولکلوری یک فیضانک اولان آیدن حوالیسته عاظمه لودیلردن تشکیل ایدیور. بو اثر تورکولرمزده «ریم» ک قوتی، انشادک وسعت و صحتی اثبات ایتمکده در. مثلاً ایکنجی مملودی اولان «اودونجیلر تورکوسی» تدقیق ایدرسه ک کوریزکه برنجی سطرده مملودینک سکینت و قوتی «اودونجیلر آمان داغدن اودون ایندیور» کله لری اوزرنده تماماً تقرر ایتدکنک نضکره تام موقننده اوله رق کلن بر «می دیه ز» ایکنجی سطرک ابتداسنه مصادف «کوزوم یاشی آمانک آمانده دهرمه نلری دوندوریر» جمله سنده انشاده جزین بر اغیرلق کتیریور که بونکه شایان نظر بر صحت و توازن انطباعی حاصل اولور. مجوعه ایچنده بونک کی برچوق مثاللر ده اوار. مثلاً دانس هوالرینک «ریم» ی ناقابل مقاومت؛ «سودا تورکوسی» کی بعض عاشقانه پارچه لرده نوازشکار؛ درین و تهییج. والخالص حس و تفهیم ایده بیلنلر ایچون بو «آنا طولی تورکولری» برخیزنه در. ایلروده کله جک داهی بسته کارلرک او قدر زنگین اولان بو عناصر بدیعی بی حسن استعمال ایله ابداع آثار ایتدکلری زمان بوتون دنیانک تقدیر و توقیرینه مظهر اولملری یالکنز ماملول دکل محققدر. و ایشته بو صورتله وجوده کله جک بلند و علوی آیده «تورک موسیقیسی» اوله جقدر.

استانبول قونسرو اتوارنده پیانو و قومپوزیسیون معلمی

جمال رشید

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi

ایچنده یاشادینی طبیعتدن منبعدر. آچیق، براق هوالر اوکا نشوه؛ بولانقی، یاغورلو و قتلر ایسه حزن و کدر کتیرر؛ و اوزمان بزه «بیک» عنوانی تورکو کی بوره ک بارجالایی و مع مافیله صافی نوحلر ترنم ایدر. کویلی، شرفیلرنده اضطراباتی تصویر ایتدیکی زمان نه دن متألم اولدیغی کندی کندینه صورار کی برتعجب صافیانه اظهار ایلر، حالبوکه کولدیکی زمان ترنمده آچیق و کینیش برمسرت نمایاندر. بزم او کوزل خلق تورکولرمزده آچی دوشونجه لرک بری یوقدر.

طبیعت بداعتک ملهم حقیقیسی اولدینی نظریه سنه کوره هر تورکومزه بر صنف دکلسه بیله بر موقع تعیین ایتمک ممکندر. مثلاً قره دکز حوزه سنندن کلن تورکولر کثیرالوقوع فورطنه لرک، شدتلی قیشلرک، صارب طساغلرک، عظمتلی وقاراکاق اورمانلرک تأثیری آلتنده علی العاده مقوم، آچیقلی و شدتلی اولور. (اوطاغلرک خروشان سیللری فورطنه لری، کیم بیلر، نه فاجعه لره محنه اولمشدر؟) مع مافیله بوتورکولرده بینه دایما برخنه نک انکشافی حسن ایدر، فقط بوتضادیده سریع الزوال اولسی سببیه بینه مؤلم بولورز. ایلیم تورکولرده حسن ایتدیکنمز آتی شطارتلردن تحصیل ایدن بوتضاد بعضی تابولورده قیر و سیاه رنگلر آراسنده کورونون مثلاً قرمیزی بررنگلک و بردیکی تأثیری حائردر. معلومدر که رسمده و شعرده اولدینی کی موسیقیده ده تضاد ک کوزل تأثیرلر پیدا ایدن برصنعتدر.

بینه مثلاً بحر سفید الهاماتندن اولان تورکولرده کی حیات شن بر اقلیمک، آچیق برکونشک، صاف برسای لاجوردینک تأثیری آلتنده دایما بدیع و لطیفدر. بوتورکولرده شمیم سودا کاری انسانی مست ایدن بیکلرجه چیچکلرک رنگ و بوینی طویارز؛ بو تأثیر ایله قلب مسرور، فکر شوخ، روح صاف اولور. مع مافیله بومه لودیلرک بعضلری جزین برکولرک ایله آلوده در. نشئه ایچنده حزنندن حاصل اولان بو حسن تضاد بوقاریده کی سوبله دبکنمز اتم آراسنده نشاطندن متولد تضادک ترتیب اعتباریله عکسی فقط ماهیت بدیعه جهتیله عیندر.

مرکزی آنا طولینکده براق و خفیف هوای نسیمیسی اورالردن کلن تورکولرده محسوس اولور. جنوبه طوغری کیدلدکجه یا فلاشان چوللرک، قورشون کی آغیر کونشک تأثیری طوبولور. انجای وسیع نیک مستوی و چپلاق خطوطی، دوز اقلری اوتورکولرک دایما یکنسق اولان حرکت موسیقی سنده مرئی کیدره.

بو طوبراغه خاص بر اثر موسیقی ابداع ایتمک عزمنده اولان هر بسته کاره خلق تورکولرمزده مبدول اولان بولونلر، بو «ریم» لری یکنه مطمح نظر اولمیلدر. تورکولرینی خلق ایدن کویلی، حسیاتی ایچنده یاشادینی محیطه تطبیق ایتدیکی کی بسته کارده افکار و حسیاتی او «فول کلور» ک ضیاسیله تنوپر ایتلیدر که «تورک اثر موسیقیسی» حاصل اوله بیلیمین.